

מראי מקומות - סוכה

לו.

כלל וממילא אינו יכול לצאת אף בשאר הימים, אבל כ' דאולי אפשר לומר דהפסול הוא משום דאינו הדר, והנפק"מ בזה דלדעת הרמב"ם דאין פסול הדר בשאר הימים, יהי' יכול לצאת ידי חובתו באתרוג ככדור בשאר הימים.

ה. ויש אומרים אף התיום ומשמע דס"ל לת"ק דכשר, וכ' הכפות תמרים דלכן פסקו הרמב"ם והטור דכשר. אלא דנסתפק במהו ההכשר של אתרוג התיום, האם כשר היכא דאוחז שני האתרוגים הדבוקים ביחד, ואין כאן הקפדה של פרי א' אמר רחמנא ולא ב' פירות משום דכיון דגדלו ב' האתרוגים ביחד כפרי אחד חשיב, ולפ"ז אם הפריד א' מחבירו אינו יוצא בו, דזה יקרא חצי אתרוג ופסול. או דלמא, הא דאמר' תיום כשר היינו דוקא כשהפריד א' מחבירו, ואשמעינן דלא פסול משום דהי' מתוים, אבל לא יכול ליקח שניהם יחד דפרי א' אמר רחמנא [וזהו לכאן] על דרך תוס' בסוטה יז: שהבאנו לעיל בדף לה: דס"ל דפרי א' אמר רחמנא היינו הקפדה שלא ליקח ב' אתרוגים]. עוד צידד הכפ"ת דאולי בין אם לוקח שניהם יחד ובין אם הפריד א' מחבירו יוצא בו (ולכאן לפי צד זה יוצא חידוש, דכל זמן שהם דבוקים יחד אתרוג א' הם, וכשמפרידם הוי כ"א אתרוג בפני"ע, וצ"ע בזה). וכתב, דאולי משום הכי פסק הסמ"ג דהתיום פסול, משום דלמעשה אין שייך לצאת בו, שהרי בכל אופן שהוא יש ספק הוא אם יכול לצאת.

ו. הא דסרח אע"ג דלא תפח פרש"י בל"א, דסרח היינו שריחו רע מחמת תולעים שאכלוהו. וכ' הרש"ש דצ"ל דמירי ביו"ט שני, דאינו פסול משום חסר.

ז. הא לן והא להו פרש"י, מתני' לבני א"י, שרחוקין מארץ כוש ואינם רגילין בהם, ברייתא לבני בבל שקרובין לכוש ורגילין בהם, ומ"מ אם גדל כאן הרי הוא נדמה ופסול. ותמה הרש"ש, הא אין המציאות כן, דאדרבה, הא א"י קרובה טפי לכוש ממה שבבל קרובה לכוש. וגם אין לומר להיפוך, שהרי לא יתכן דהמשנה נאמרה לבני בבל. ולכן פי' דלהו היינו לבני כוש עצמן, דלהם כושי כשר, ולן הרי גם כושי פסול, משום דאתי להחליפו בדומה לכושי (ולא ביאר מהו דומה לכושי דברייתא דפסול, דרש"י פי' דהיינו דגדל כאן והוא דומה לכושי, וכי יתכן דהברייתא שדיברה לבני כוש מירי בדומה לכושי הגדל כאן, ואולי צריכין לדחוק כן, וצ"ע).

א. ניקב נקב מפולש במשהו

כ' הרש"ש דנראה דאינו נקרא נקב א"כ הוא נראה וניכר, אבל אם נקבו במחט דק ואינו ניכר, כשר.

ב. בעי רבא נולדו באתרוג סימני טריפה מהו

הק' הפני יהושע, מה ענין טריפות בהמות עם פסולי אתרוג, הרי כל הענין של סימני טריפות הוא דכל מה שאינה חי' טרפה היא, ולא אשכחן שום טרפות אלא מחיים. משא"כ בפסולי אתרוג, דעיקר מלתא היינו לאחר שנתלש מן המחובה. וביאר דאה"נ, אלא דכמו דאמר' ב'טריפות דקלופה פסולה, והיינו משום דהוי בכלל פסוקה וקרועה, א"כ הכא נמי באתרוג, אם חשיב קרוע ופסוק פסול משום דהוי חסה, ומשום דבעינן לקיחה תמה. (ואף דמבואר בגמ' לעיל דפסול נקלף הוא משום הדר, כדפי' הראשונים, מ"מ י"ל דס"ל להפני" דכשרבא שאל מה הדין אם נולדו באתרוג סימני טריפה, היינו סימני טרפה אחרים, דהפסול שלהם יהי' מטעם חסה)

ג. הא לא קיימא סימפונהא טרפה, הכא מאי

פרש"י, אם נימוח וקיימי סימפונהא דהיינו דדרי הזרע שהגרעינין בתוכן. ויש לעי', בשלמא בטרפות, שייך לבדוק את הבהמה, כיון דכבר נשחטה, אבל באתרוג, הרי הוא בא לצאת ידי חובתו, וא"כ איך יבדוק. כ' המאירי דלפי השיטות שמכשירין בנקב שיש בו חסרון עד כאיסר, נוקב בו בפחות מכאיסר עד שיראה קנוקנות שבמוח האתרוג מבפנים. וע' בשו"ע (או"ח תרמח, ד), שהביא מח' לדינא היכא דחדרי זרע קיימים בפנים אם כשר או לא. והמג"א (שם, ד) כ' בשם הב"ח דאף לדינא שייך לבדוק, דיכול לראות מבחוץ מעבר לעבר ולראות אם חדרי הזרע קיימים, וכ' דהחוש מכחיש זה, אלא דיכול להרגיש במשמוש היד. אבל ע' בהגהות רעק"א שם, דביאר המח' אם כשר או לא, דנח' אי קמי שמיא גליא דחדרי הזרע קיימים אם הוא כשר. (ולכאן כוונתו, דלעולם באמת אין שייך לבדוק, אלא דהמכשירים ס"ל דאפי' אם אין שייך לבדוק, מ"מ אולי באמת כשר, אבל הפוסלים ס"ל דאפי' אם באמת חדרי הזרע קיימים בפנים, מ"מ כיון דסו"ס יש בזה ספק אם חדרי הזרע קיימים סגי בזה לפסול בודאי, וע"ש דכ' מה יהי' הנפק"מ מזה. ולא ביאר סברת המח', למה יהי' האתרוג פסול אם חדרי הזרע קיימים, הרי משמע בגמ' דתלוי בזה, וצ"ע).

ד. אתרוג ככדור פסול

כ' המ"ב (תרמח, נט) בשם הלבוש דפסולו הוא משום שאין דרכו להיות כן. ובשעה"צ (ס"ה) כ' דלפ"ז משמע דאינו אתרוג